

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kábrtovou ve věci žalobkyně **S. T.**, zastoupené JUDr. Vladimírem Vávrou, advokátem AK Praha 9, Sokolovská 254, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra České republiky** se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 10. 2009, čj. OAM-154/VL-18-ZA04-2009, **t a k t o :**

I. Žaloba se z a m í t á .

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalované Ministerstvo vnitra ČR v Praze vydalo dne 5. 10. 2009 rozhodnutí, kterým pod čj. OAM-154/VL-18-ZA04-2009 rozhodlo o neudělení mezinárodní ochrany žalobkyni, a to s odkazem na ust. § 12, § 13, § 14 a §§ 14 a) a 14 b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu).

Žalobkyně spatřovala pochybení žalovaného zejména v nedostatečném uvážení doplňkové ochrany, když v ust. § 14 a) jsou uvedeny důvodné obavy cizince z návratu do státu, jehož je státním občanem a kde by mu hrozilo skutečné

nebezpečí vážné újmy dle odst. 2), nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany tohoto státu. Poukazovala na znění odst. 2 s tím, že na základě jejích výpovědí je zřejmé, že jí po návratu do Mongolska hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy, stupeň a úroveň pokoření a ponížení je v případě žalobkyně mimořádně vysokého stupně, v případě dalšího pobytu v Mongolsku je téměř jisté, že k jednáním, uvedeným v tomto ustanovení, reálně dojde. Nemůže se přitom spolehnout na pomoc státních orgánů, konkrétně policejních a soudních, v minulosti žalobkyni takovou pomoc odepřely a nezamezily možnosti opakování trestné činnosti, páchané proti její osobě. Žalobkyně z uvedených důvodů navrhuje zrušení napadeného rozhodnutí žalovaného a vrácení věci k dalšímu řízení.

Žalovaný správní orgán uvádí ve svém vyjádření ze dne 11. 2. 2010, že při svém hodnocení vycházel především z vlastních sdělení žalobkyně, z nichž bylo zjištěno, že tato žádá o udělení mezinárodní ochrany v ČR, neboť si zde chce zlegalizovat pobyt a bojí se vrátit do Mongolska. Oprávněnost jejích námitek žalovaný popírá, odkazuje na obsah správního spisu, zejména pak vlastní žádost žalobkyně, použité informace o zemi původu, výpovědi žalobkyně, konečně pak i na obsah rozhodnutí s tím, že žalovaný postupoval v souladu se zákonem o azylu i jednotlivými ustanoveními správního řádu. Žalovaný zjistil skutečný stav věci, zabýval se všemi skutečnostmi, které žalobkyně sdělila a opatřil si úplné podklady pro vydání rozhodnutí. Vzal v úvahu a řádně vyhodnotil vše, co žalobkyně vypověděla, podrobně se zabýval otázkou, zda jí hrozí v případě návratu do Mongolska nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení či trestu. Protože znění tohoto ustanovení bylo přejato z čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv, při interpretaci pojmu „nelidské či ponižující zacházení či trest“ vycházel žalovaný z rozsudků Evropského soudu pro lidská práva. Žalobkyně se obává v případě návratu opětovného vyhrožování, po zhodnocení jejích výpovědí, okolností jejího odchodu z Mongolska a jejích hlavních motivů k odchodu však žalovaný nedospěl k závěru, že by jí hrozilo přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy. V případě potíží má možnost využít právního systému své země nebo se obrátit na nestátní instituce, které v Mongolsku působí, což však neučinila. Během správního řízení bylo, dle názoru žalovaného správního orgánu, dostatečně prokázáno, že žalobkyně neuvádí skutečnosti, svědčící o možném vystavení pronásledování z důvodů, uvedených v ust. § 12 zákona o azylu a nebyly zjištěny ani důvody pro využití ust. § 14 a). Žalobkyně se snaží o legalizaci zdejšího pobytu, chce zde žít, pracovat a založit rodinu, což ovšem nejsou azylově relevantní důvody. Na základě skutečností, které sdělila, nelze dospět k závěru, že by jí v zemi původu hrozilo nebezpečí vážné újmy v azylově relevantním smyslu, přitom důvody, které žalobkyně sdělila, se správní orgán řádně a podrobně zabýval ve svém rozhodnutí. Žalovaný je přesvědčen, že se nedopustil žádné nezákonnosti, výpovědi žalobkyně řádně porovnal s informacemi o zemi jejího původu. Žalobkyni poskytl možnost se s obsahem informací seznámit, vyjádřit se k nim, případně navrhnout doplnění, což odmítla. Žalovaný nepovažuje podanou žalobou své rozhodnutí za zpochybněné a navrhuje zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

Ze správního spisu plyne, že žalobkyně podala svoji žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 6. 3. 2009, uvedla, že je státní občankou Mongolska, národnosti chalch. Její rodiče již zemřeli, je svobodná, v zemi původu žije její sourozenci. Jako místo svého dřívějšího pobytu uvedla Mongolsko, Ulánbátar, a to do července 2002 a pak v období duben – květen 2004. V mezidobí žije v České republice, v Ž. R. a v P. Vyznává buddhismus, nikdy nebyla politicky organizována. Má vysokoškolské vzdělání filozofického směru, pracovala jako žurnalistka a krupíérka. Jako důvod opuštění vlasti uvedla, že pracovala jako krupíérka, majitel casina jí nabídl možnost odjet do ČR, což v dubnu 2002 učinila, na jaře 2004 odjela do Mongolska na dovolenou. V Mongolsku se jednalo o těžkou práci, prozradila na kolegy a klienty, že se domluvili a podvodem vyhráli 300 000 USD. Do kasina chodili jen bohatí lidé, poté, co oznámila uvedenou skutečnost, tak jí stále někdo vyhrožoval, někdo byl odsouzen a někteří dostali výpověď. Jeden odsouzený Kazach ve vězení zemřel, za žalobkyní přišel jeho bratr s tím, že i její rodina zaplatí smrti. Toto žalobkyně oznámila na policii, policisté ho zadrželi opilého na jeden den, po propuštění ji ale stále hledal. Žalobkyně se odstěhovala od bratra a schovávala se. Jednou ji Kazach našel, odvezl ji v autě a drželi ji 4 měsíce ve veřejném domě, kde ji nutili k prostituci, chodili tam bohatí zákazníci – podnikatelé a poslanci. Podařilo se jí utéci a po 7 měsících ukrývání z Mongolska utekla. Do ČR přibyla letecky přes Moskvu. V červenci 2007 přijeli do kasina v Železné Rudě, kde pracovala, nějací mongolové, dostala strach a odjela do Prahy. Zde příležitostně pracovala, ale neměla legální pobyt, proto žádá o azyl, bojí se návratu do Mongolska. Chce si zde zlegalizovat pobyt, pracovat a žít, založit rodinu, neboť se zde cítí svobodně. Návratu se bojí, bojí se muže, který jí vyhrožoval.

V rámci provedeného pohovoru dne 12. 3. 2009 žalobkyně uvedla, že k cestě do ČR měla platné pracovní vízum. Opět podrobně popsala skutečnosti, uvedené ve své žádosti, poté, co ji uvedený muž vyhrožoval, vzala si advokáta, ale ten jí posléze řekl, že muž má doklady o psychické nemoci, takže mu vězení nehrozí, znal vlivné lidi v Mongolsku a tak by proti němu nic nesvedla. Její přítel důstojník získal roční studijní pobyt v Rusku, žila ještě nějakou dobu u jeho rodičů, ale pak jí otec sdělil, že ona má problémy a oni si chtějí svoji rodinu chránit. Rozhodla se proto odejít do Ulánbátaru, kamarádka ji nechala bydlet v letním sídle, avšak ten muž ji našel, odvedli ji do soukromého domu, kde byla provozována prostituce, k této ji nutili s tím, že musí odvést peníze, o které kvůli ní skupina přišla.

Soud přezkoumal napadené výroky rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní – s.ř.s.) a konstatoval, že namítaných pochybení v průběhu správního řízení a v napadeném rozhodnutí neshledal. Soud rozhodl ve věci bez nařízení jednání, v souladu s ust. § 51 odst. 1 s.ř.s., a to se souhlasem obou účastníků řízení.

Zákon o azylu upravuje v ust. § 12 důvody udělení azylu tak, že azyl se udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec

- a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo
- b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství,

národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

V ust. § 13 zákona o azylu je upraven azyl za účelem sloučení rodiny, který lze udělit rodinnému příslušníkovi azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12 nebo § 14 v případě hodném zvláštního zřetele, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12. Humanitární azyl upravuje ust. § 14, který lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany není zjištěn důvod pro její udělení podle § 12 zákona o azylu.

Zákon o azylu dále v ust. § 14 a) upravuje důvody udělení doplňkové ochrany, která se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2) a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Přitom za vážnou újmu se podle odst. 2 považuje

- a) uložení nebo vykonání trestu smrti,
- b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,
- c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo
- d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

V ust. § 14 b) cit. zákona je upravena doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, v odst. 1 je uvedeno, že rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany se v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení. Přitom dle odst. 2 se pro tyto účely rozumí rodinným příslušníkem

- a) manžel či partner osoby požívající doplňkové ochrany,
- b) svobodné dítě osoby požívající doplňkové ochrany, které je mladší 18 let,
- c) rodič osoby požívající doplňkové ochrany, která je mladší 18 let, nebo
- d) zletilá osoba odpovídající za nezletilou osobu bez doprovodu podle § 2 odst. 10

Předpokladem udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny manželů osoby požívající doplňkové ochrany je trvání manželství před udělením doplňkové ochrany cizinci, v případě polygamního manželství, má-li již tato osoba požívající doplňkové ochrany manžela žijícího s ním na území České republiky, nelze udělit doplňkovou ochranu za účelem sloučení rodiny další osobě, která je podle právního řádu jiného státu manželem osoby požívající doplňkové ochrany.

V žalobě žalobkyně prakticky namítala pochybení správního orgánu, spočívající v posouzení a následném chybném odůvodnění ust. § 14 a) zákona o azylu, tedy, žalobní bod směřoval proti neudělení doplňkové ochrany žalobkyni. Protože uváděla, že se nemůže vrátit do Mongolska pro důvodnou obavu hrozby vážné újmy – stupeň a úroveň pokoření a ponížení je v jejím případě mimořádně vysokého stupně – v případě delšího pobytu v Mongolsku je téměř jisté, že k němu reálně dojde, je zcela patrné, že žalobkyně neatakovala neudělení mezinárodní ochrany formou azylu (§ 12, § 13, § 14), ale toliko neudělení doplňkové ochrany, upravené v zákoně o azylu v ust. § 14 a). Soud proto pouze konstatuje, že správní orgán ve svém rozhodnutí ze dne 5. 10. 2009 seriózně zdůvodnil, proč v žalobkyní sdělených skutečnostech nelze vysledovat pronásledování za uplatňování politických práv a svobod či existenci důvodných obav z pronásledování z azylově relevantních důvodů, upravených v § 12 písm. b) zákona o azylu, jak uvedeny shora. Z žalobkyní uvedených informací je pak zcela patrné, že podmínky ust. § 13 zákona o azylu nesplňuje a soud též konstatuje, že pro úvahu o možné existenci důvodů zvláštního zřetele hodných, naplňujících azylově relevantní předpoklad humanitárního charakteru měl žalovaný dostatečné podklady.

Soud proto dále podrobně zvažoval, zda může obstát žalobní námitka žalobkyně o nedostatečném posouzení a odůvodnění neudělení doplňkové ochrany. Po pečlivém přezkoumání věci však posléze soud dospěl k závěru, že tomu tak není. Žalobkyně uváděla, že ji v zemi původu obtěžoval bratr člověka, který zemřel ve vězení, své obtěžování a sledování její osoby zdůvodňoval tím, že po jejím oznámení nezákonného jednání několika lidí došlo k jejich zatčení, skupina přišla o určitou sumu peněz a žádala po žalobkyni, aby výkonem prostituce peníze nahradila. Soud konstatuje, že správní orgán dospěl jednak k závěru, že žalobkyni v případě návratu do země původu nehrozí uložení trestu smrti či jeho vykonání, což považuje soud za správné, k hrozbě mučení, nelidského či ponižujícího zacházení či trestání pak žalovaný vycházel z judikatury ESLP s tím, že pouhá možnost špatného zacházení sama o sobě jako následek porušení čl. 3 Evropské úmluvy o lidských právech nenaplňuje. Takové jednání musí dosáhnout mimořádného stupně, dle názoru správního orgánu pak takovou hrozbu lze shledat pouze tam, kde reálně hrozí bezprostředně po návratu do vlasti a nikoli tam, kde vůbec nastat nemusí či může jedině v případě přidružení jiných okolností či skutečností, které nelze předjímat. Pro vyřčení skutečné hrozby je pak též třeba, aby žadatel prokázal její oprávněnost a skutečnost, že státní orgány jeho vlasti nejsou schopny takovému nebezpečí zamezit poskytnutím odpovídající ochrany. Tato je pak poskytována, pokud státní orgány učiní přiměřené kroky k zabránění vážné újmy, např. zavedením fungujícího právního systému pro stíhání jednání představujících způsobení vážné újmy a žadatel má k této ochraně přístup. Žalovaný pak na základě podkladových zpráv a informací dospěl k závěru, že mongolský právní řád v tomto směru poskytuje žadatelce dostatečnou ochranu pro případ, že by byla ve vlasti vystavena obtěžujícími jednání ze strany soukromých osob a argumentuje i tím, že žalobkyně se v r. 2004 vrátila do Mongolska na dovolenou, takže její obavy zřejmě nemají reálný základ a pokouší se pouze interpretovat z pohledu zákona o azylu přijatelnější obavy z návratu do vlasti, než které ve skutečnosti má. Správní orgán uvedl, že z podkladových materiálů,

kteřé shromáždil, vyplývá dostatečná možnost domožení se ochrany žalobkyně v zemi původu a soud po seznámení se s těmito podklady musel dát žalovanému za pravdu. Např. ze Zprávy MZ USA z 25. 2. 2009, pojednávající o dodržování lidských práv v Mongolsku za rok 2008 vyplývá mj. informace o existenci nezávislé soudní soustavy a spravedlivém veřejném soudním procesu, pojednává o tom, že v zemi je znásilňování nezákonné a prostituce ilegální. Aktivistky ženského hnutí informují, že v Ulánbátáru existují nevěstince, oficiálně označované jako sauny, masážní salony či hotely, v nichž občas provádí policie razie. Žalobkyně ovšem v průběhu správního řízení uvedla, že oznámení na muže, který ji obtěžoval a vyhrožoval podala ještě před tím, než ji odvezl do podobného zařízení v Ulánbátáru a nutil k prostituci za účelem zisku, poté, co ze zařízení odešla žádné oznámení nepodala. Je tak zcela zřejmé, že její tvrzení o tom, že by se mu nic nestalo nemá reálný podklad, raději ze země původu po určitém čase odjela. Skutečnost možné žádosti občana Mongolska v případě ohrožení jeho práv jak na právní orgány státu, ale konkrétně např. i ohrožených žen na policejní útvar č. 111 nebo nevládní organizaci Centrum proti násilí při Mongolském svazu žen pak dokládá i Informace MZV ČR č.j. 121830/2004-LP ze dne 16. 6. 2004, prakticky všechny podklady pak vypovídají o tom, že v Mongolsku nehrozí navrátilším se žadatelům o azyl v zahraničí žádné vážnější problémy. Serioznost podkladových materiálů a informací žalovaného žalobkyně nepochybnila, ani se s nimi neseznámila, ani nenavrhla provedení dalších důkazů ve věci. Naopak, ze správního spisu je patrné, že žádost o udělení mezinárodní ochrany žalobkyně podala až poté, co byla zjištěna její přítomnost na území České republiky bez platného víza, předávací protokol nese datum 2. 3. 2009 a dne 14. 3. 2009 bylo Policií ČR – ICP Mosty u Jablunkova vydáno pod č.j. „X“ o správním vyhoštění žalobkyně na dobu 1 roku. Na podkladě takto zjištěných skutečností tedy soud neshledal žádné pochybení správního orgánu ani při posouzení či zdůvodnění neudělení doplňkové ochrany ve smyslu ust. § 14 a) zákona o azylu ze strany správního orgánu, soud dále konstatuje, že podmínky ust. § 14 a) a § 14 b) zákona o azylu naplněny v případě žalobkyně nebyly. Je patrné, že v případě žalobkyně naopak nastala situace, judikovaná např. rozhodnutím Nejvyššího správního soudu v Brně dne 10. 2. 2006 pod sp. zn. 4 Azs 129/2005 – obecné tvrzení stěžovatele o obavách z pronásledování či nebezpečí, které mu hrozí v zemi původu, bez prokázání existence takového nebezpečí, za situace, kdy se stěžovatel v zemi původu neobrátil se svými problémy na příslušné orgány, nelze podřadit pod zákonem vymezené důvody udělení azylu, nebyla-li žádost o ochranu podána bezprostředně po příjezdu na území České republiky, ale až poté, co stěžovateli prodloužen zdejší pobyt, tedy pobýval na území ČR nelegálně a hrozilo mu správní vyhoštění, svědčí to o její účelovosti. Konečně, soud nemohl přehlédnout ani skutečnost, že žalobkyně sama uváděla v žádosti o udělení mezinárodní ochrany, že touto žádostí hodlá legalizovat zdejší pobyt. Také vypověděla, že do České republiky cestovala s platným pracovním vízem, což nemůže, dle názoru soudu vypovídat o tom, že zem původu opouštěla po déle trvajícím schovávání se (jak uváděla), posléze však již na zdejším území pobývala nelegálně, takže jí samotnou uváděné skutečnosti znevěrohodňují informace, o nichž tvrdí, že jsou pravdivé.

Protože po přezkoumání věci soud konstatoval, že v dané věci neshledal žádnou vadu řízení, ani žádnou nezákonnost, žalobkyní namítanou, nastala dle jeho přesvědčení situace, upravená ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. a soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení soud odůvodňuje ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., když ve věci neúspěšné žalobkyni náhrada nákladů řízení nenáleží a žalovaný náhradu nákladů řízení nežádal.

P o u č e n í :

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s.ř.s.).

Proti pravomocnému rozhodnutí je přípustná kasační stížnost, kterou lze podat z důvodů a za podmínek uvedených v § 102 a násl. s.ř.s. ve lhůtě dvou týdnů po doručení rozhodnutí.

Kasační stížnost je třeba podat ke Krajskému soudu v Hradci Králové. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Nejvyššího správního soudu v Brně, který o ní bude rozhodovat. Nemá-li účastník vysokoškolské právnické vzdělání, musí být zastoupen advokátem.

V Hradci Králové dne 26. října 2010

JUDr. Jana Kábrtová, v.r.
samosoudkyně